

Abram 2 - Vluchteling en vreemdeling

Liturgiesuggesties:

Psalm 97: 1 en 3 of Gezang 3: 1, 3 en 6

Psalm 97: 5 en 6

Psalm 119: 2

Genesis 12: 10-20

Psalm 62: 1 en 5 OB of 1 en 5 NB

Efeziërs 4: 17-25

Psalm 62: 7 en 8 OB of 6 en 7 NB

Psalm 40: 1 en 2

Psalm 113: 2 OB of Psalm 118: 5 en 10

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Vanuit de Westduitse havenstad Brake - dat ligt ongeveer 30 km. ten Zuid-Westen van Bremen - vertrok op 28 juli van het jaar 1986 ... de Hondurese kustvaarder Aurigae.

Aan boord: 155 Tamil-vluchtelingen.

Bij aankomst in de kustwateren van Canada gingen ze in gammele roeiboten van boord.

Voor de camera's van de internationale pers-muskieten verklaarden ze, dat ze overboord waren gezet door de vierkoppige bemanning van het schip.

Met vuurwapens waren ze gedwongen overboord te stappen.

Enkele dagen later kwam de waarheid boven water.

Hun reis van terdege, goed voorbereid.

De wanhopige asielzoekers hadden - in Duitsland - tegen aanzienlijke vergoedingen in geld en sieraden ... zich een plaats gekocht op het Hondurese schip.

Iedere vluchteling zou voor de overtocht zo'n 5000 mark op tafel hebben gelegd.

Daarvoor was hun een nieuw bestaan, een nieuw levensbegin beloofd op het Noord-Amerikaanse Continent.

Ze waren echter het slachtoffer geworden van een internationaal opererende bende.

Twee 37-jarige Tamils werden een paar dagen later in Hamburg gearresteerd.

Ze legden een volledige bekentenis af over hun betrokkenheid bij de mensensmokkel.

Naar het schip en haar bemanning werd een intensieve zoekactie op touw gezet.

Gelukkig liep het voor de 155 gevluchte Tamils toch nog goed af.

Ik moest, broeders en zusters, jongens en meisjes, aan dit verhaal denken bij de voorbereiding van de preek van vanmorgen.

Een leugen om bestwil. Angst voor eigen hachje.

Vluchtelingen en vreemdelingen.

En gelukkig loopt het ook nog goed af.

Een leugen om bestwil ... Wat is er op tegen?

In elk geval toont Abraham in Genesis 12, dat hij zijn vertrouwen op God even kwijt is.

Hij zoekt kronkelwegen om zichzelf uit de nood en de nesten te helpen.

Dat loopt - natuurlijk - verkeerd af, tenzij ... Ja, tenzij God Zélf ingrijpt.

Abram: vluchteling en vreemdeling.

De reis naar Egypte wordt zijn afgang.

Maar de Here God bewaart hem voor zijn ondergang.

*

Vluchteling. Op drift geraakt:

- door oorlog en geweld,
- door honger en gebrek,
- door ziekte en de dood.

Vluchteling. Zonder vaste woon- en verblijfplaats.

Wij kunnen het ons niet voorstellen.

Vluchteling: ontheemd, onderweg, om te overleven.

Op zoek ... naar een menswaardiger bestaan.

- Irakezen ... op weg naar het vrije westen.
- Chinezen ... op de vlucht voor het wassende water..
- Kongolezen ... weg uit het geweld van een alles vernietigende stammenoorlog.

Vluchteling. Op drift geraakt.

En ... vreemdeling. Want waar je ook terecht komt: alles is vreemd:

- het land, de taal, de cultuur,
- de mensen die er wonen,
- de godsdienst die ze belijden,
- zelfs het eten en drinken is er anders.

Vreemdeling.

In de Bijbel, gemeente, lees ik ... dat de HERE, de God van Israël, de vreemdeling liefheeft. "Daarom zult gij - op uw beurt - de vreemdeling liefde bewijzen, want ... vreemdelingen zijt gij geweest in het land Egypte." (Deuteronomium 10:18-19)

*

Vreemdeling in het land Egypte en ... vluchteling ... dat is Abram in Genesis 12.

Hij heeft het beloofde land gezien: van het Noorden tot het Zuiden.

Steeds verder ... naar het Zuiderland: de Negev, een droog en dor land.

Nee, Kanaän - het land van Gods belofte - is beslist geen hof van Eden.

De eerste intocht in het beloofde land ... wordt al snel gevolgd door een uittocht, een exodus.

"Toen brak er hongersnood uit in het land ..." Een zware hongersnood!

We kennen, broeders en zusters, jongens en meisjes, allemaal de beelden van mensen die getroffen werden door één van de ergste rampen: hongersnood.

Kinderen in een lange rij, te wachten op een bekertje pap of rijst.

- Is dát wat Abrams kinderen staat te wachten in het beloofde land?
- Heeft de HERE hen dáárvor uit Haran doen vertrekken?

Waren we maar in Haran gebleven, daar was tenminste volop te eten; daar zaten we dichtbij de vleespotten. Moeten we nu in het beloofde land ... omkomen van de honger?

U voelt wel, broeders en zusters, jongens en meisjes, in het hart van Abram leven vragen waar hij geen raad mee weet.

- En God ... ach waar is God? Waar bemoeit Hij Zich eigenlijk mee.
- Waarom moesten we zo nodig breken met alle zekerheden die we hadden?
- We hadden het - materieel gezien - toch goed met elkaar?
- Ben je daar nu christen voor geworden?

Het zijn vragen waar een mensen-kind mee worstelt.

Misschien herkent u zich in één of meer van die vragen.

- Met de Here God, met Christus, op weg gaan ... dat kost je nogal wat!

Neem nou als voorbeeld de ouderlingen en diakenen.

Hun werk in de gemeente kost hen een heel stuk van hun vrije tijd - en wat is dat voor veel mensen een kostbare tijd.

Het kost hen een stuk van hun gezinsleven.

En toch ... God heeft tegen ze gezegd: Ik heb je nodig. Ga uit ... de gemeente in ... en help de schapen van mijn kudde op het goede spoor te houden.

Luisteren naar Gods stem!

Dat kost je, broeders en zusters, jongens en meisjes, tijd, energie.

Dat kost je een stuk van je leven, van je mens-zijn.

Al is het maar ... om elke dag een gedeelte uit de Bijbel te leven, om te bidden.

's Zondag naar de kerk. Luisteren naar Gods stem!

Ach zegt iemand: Het levert je toch niets extra's op.

Alles blijft bij hetzelfde.

Het leven met God ... dat is als het leven in een woestijn: droog en dor.

En het is zo uitzichtloos.

Waar blijft de HERE met zijn beloften?

Abram staat, gemeente, als vader-van-alle-gelovigen niet zo ver met zijn vragen en daden bij ons vandaan.

Waar is God? Waar blijft de vervulling van zijn beloften?

'U hebt me toch, HERE, een land, een volk en uw zegen beloofd?

Moet U nou eens zien wat er van terecht is gekomen?

Het beloofde land: is als een woestijn.

Het beloofde volk: Als ik hier moet sterven van de honger ... wou U dan uit een verstorvene ... nieuw leven wekken?

U kunt me nog meer vertellen!

Saraï, Lot, pak de boel bij elkaar, ... wij gaan naar Egypte!'

*

En daar gaan ze. Abram voorop.

Abram neemt het initiatief in eigen hand.

We zullen - tussen haakjes - dat vaker merken.

In het leven van Abram.
Herkent u het ook in uw eigen leven?
Zélf het initiatief nemen.
Niet kunnen wachten op de vervulling van Gods beloften.
En toch ... De HERE leert ons ... te vertrouwen.
Niet in paniek te raken. Te wachten ... op zijn tijd!
Nou, daar kun je het geweldig moeilijk mee hebben.
Je hebt God gebeden en gebeden en toch ... zijn je gebeden wel bij de HERE
aangekomen? Zeker wel!
Je wilt graag de zekerheid ontvangen,
- dat je geloof écht is,
- dat je een kind van Abraham, een kind van God bent.
Maar in plaats van die zekerheid van het geloof is er alleen maar de twijfel, de
onzekerheid.
Je wilt graag de Here Jezus liefhebben, je wilt graag bij Hem horen, maar er zijn
zoveel andere dingen - dingen van de wereld - waar je liefde naar uitgaat.

God leert ons, broeders en zusters, jongens en meisjes, te vertrouwen.
Te wachten op de vervulling van zijn beloften.
Het initiatief in Zijn handen te leggen.
Zijn aanwijzingen op te volgen in je leven.
Dat moet je leren ...
Dat moet je ... van de Heilige Geest leren.

Nu weet ik, jongelui, niet zo veel van voetballen af.
Maar ik kan me wel voorstellen ... dat als iedere speler in het veld ... z'n eigen gang
gaat, niet let op z'n medespelers, ... dat het een fiasco, een afgang wordt.
Niet alleen voor hem als speler, maar ook voor het hele voetbalelftal.
Daarom heeft elk team ... een trainer, een coach.
Die overziet het geheel.
Geeft aanwijzingen hoe er het beste gespeeld kan worden.
En niet alleen op het voetbalveld ... in heel het leven hebben we aanwijzingen nodig.
- We gaan naar school ... om te leren.
- We volgen een cursus ... om nog meer te leren.
- We gaan naar de kerk ... om te leren.
- We gaan naar catechisatie ... om nog meer te leren.
Van God. Van de Bijbel. Van Zijn beloften voor ons leven.
Van de aanwijzingen die Hij geeft.
Geloven is ... leren gehoorzamen en vertrouwen op je hemelse Coach.
Anders wordt je leven ... een afgang.

*

Wanneer Abram, broeders en zusters, jongens en meisjes, het met Gods beloften
niet meer ziet zitten ... gaat hij zijn eigen weg.
Hij keert Gods beloften, hij keert het beloofde land ... de rug toe.
Wat opvalt: Hij keert niet terug naar Haran, ... maar trekt verder naar het Zuiden,
naar ... Egypte.

Nu wordt in de Bijbel de gang naar Egypte weergegeven door het woord "afdalen". En omgekeerd wordt - wanneer Abram terugkeert naar het beloofde land - gesproken van een "opgaan".

Natuurlijk heeft dat - in de eerste plaats - te maken met hoogteverschillen in dat gebied.

Kanaän, het land der belofte - ligt 'hoger' dan Egypte, het land van de Nijl: de korenschuur van het oude Oosten.

Maar in de Bijbel is Egypte ook ... het land van de duisternis.

Het land van de afgoden en de demonen.

Het land van de Farao, de godenzoon.

En zijn harem ... is het symbool voor de vruchtbaarheid van het land.

Er mag dan voorspoed en vruchtbaarheid zijn in het land waarnaar Abram afdaalt ... maar in dat land hoort de man - die door de HERE werd geroepen - niet thuis.

Abrams gang naar Egypte wordt ... z'n afgang.

Op vlucht voor de honger, zoekend naar de eigen vervulling van Gods beloften, denkt Abram te kunnen overleven ... in het land van de duisternis.

Want Abram móet overleven ... tot elke prijs, nou ja, tot élke prijs ...?

*

Abram is bereid zijn eigen vrouw Saraï op te offeren om zélf te kunnen overleven.

Het plan zit goed in elkaar: "Zeg toch ... dat gij mijn zuster zijt, opdat het mij om úwentwil welga, en ík om uwentwil in leven moge blijve." (vs.13b)

Vind u ook niet, broeders en zusters, jongens en meisjes, dat Abram goed tegen valt?

Is dát nou ... de vader-van-alle-gelovigen?

Waar is nou het geloof, het vertrouwen op de HERE?

Eigenlijk is Abram een grote egoïst.

Hij denkt alleen aan zichzelf.

En hij offert Saraï op ... om er zélf te kunnen overleven.

Worden zó Gods beloften in Abrams leven ... heerlijk vervuld?

"Zeg toch dat gij mijn zuster zijt."

Een leugen om bestwil. Een halve waarheid.

Want Saraï en Abram hadden wél dezelfde vader, maar niet dezelfde moeder.

Zuster ... een dubbelzinnig woord.

Dat zeiden de Joden en de Egyptenaren ook tegen hun liefste.

'Schat' zouden wij zeggen.

En wat gebeurt?

"Zodra Abram Egypte binnentrok, zagen de Egyptenaren, dat de vrouw zeer schoon was; en toen de vorsten van Farao haar zagen, roemden zij haar bij Farao, zodat de vrouw naar het huis van Farao gehaald werd."

Een mooie vrouw? En noemt die man haar ... zijn zuster?

Nou, dan is er toch niets aan de hand?

We kópen haar gewoon met vee en slaven en slavinnen ... dan zullen we van hem geen last hebben.

Maar het is - vanaf dat moment - uit met de vruchtbaarheid in het huis van de Farao, de godenzoon.

Het leven in het paleis van Farao wordt onleefbaar.

"De HERE slóeg Faraó met zware plagen evenals zijn huis, ter oorzaak van Saraï, de vrouw van Abram."

Dat krijg je er nu van als je met de vrouw van een ander er vandoor gaat.

Dat kan nooit goed gaan.

Zeker niet ... als het gaat om de vrouw, waaruit straks Gods volk geboren zal worden.

*

Abram is dan wel ... afgedaald naar Egypte, ... maar de HERE heeft hem achterhaald, ingehaald.

'Stop, Abram! Nou is het genoeg! Je bent ... te ver gegaan!'

Zo roept God zijn kinderen tot de orde.

Zo beschermt Hij hun leven, ondanks hun afgang, ondanks hun zonden.

Dat is, broeders en zusters, jongens en meisjes, ook voor ons een geweldige troost.

Het is één van die lessen, die je leert op de school van Gods genade.

Soms moet je eerst eens geweldig miskleunen ... voordat je eindelijk ontdekt:

- dat je verkeerd zit,

- dat de weg waar je op terecht bent gekomen ... een doodlopende weg is.

Als je je dát realiseert: dat je goed fout zit ... ga dan terug, zoals Abram deed.

In de Bijbel noemt de HERE dat: bekering.

Bekering, omkeer. Terug op de weg van God.

En kijk dan niet meer achterom, maar kijk vooruit.

De geschiedenis van Abram en van Gods verbondsbeloften gaat door.

God maakt het kwade ... goed.

Als een arme Lazarus was Abram naar Egypte afgedwaald.

Als een rijke herdersvorst keert hij terug op de weg naar het beloofde land.

Ondanks zijn eigenwilligheid,

ondanks zijn fouten, ondanks zijn zonden, ... heeft de HERE hem rijk gezegend.

Nee, broeders en zusters, jongens en meisjes, de Here God heeft Abram niet uitgekozen, ... omdat hij zo'n voortreffelijk mens was.

Een mens zonder fouten.

Nee, Abram was - gelukkig - een mens als u, en jij en ik.

Wij leven van dezelfde vergeving ... waarvan Abram heeft leren leven.

Daarom heet hij in de Bijbel: Vader-van-alle-gelovigen.

Laten we daarom de HERE danken.

Danken, dat Hij te maken wil hebben met mensen zoals Abram en als wij. Abram, die in deze geschiedenis geweldig teleurstelt, die geweldig diep van z'n voetstuk valt, die zijn eigen vrouw op het spel zet, die Abram ... mag toch verder.

Weet u waarom? Omdat de HERE met hem verder gaat.

"Welzalig hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is." (Psalm 32).

*

Een leugen om bestwil. Wat is er op tegen?

In elk geval, broeders en zusters, jongens en meisjes, toont het ... dat je je vertrouwen op God even kwijt bent.

Het brengt je op kronkelpaden om jezelf uit de nood en uit de nesten te helpen.

Maar wie niet oppast ... raakt in het net van duivelse leugens verstrikt.
In het land van de leugen ... is een kind van God een vreemdeling.
"Gij zult niet liegen en een ander niet bedriegen" - zegt één van de leefregels van Gods verbond.

En in het nieuwe Jeruzalem ... is geen plaats voor "de honden en de tovenaars, de hoereerders, de moordenaars, de afgodendienaars en ieder, ... die de leugen liefheeft en doet." (Openb.22:15).

"Legt daarom de leugen af en spreekt de waarheid." (Efez.4:25).

En leugen om bestwil. Wat is er op tegen?

Alles! want God is er tegen.

En zwijgend verlaat Abram ... Egypte.

Zijn uittocht maakt de indruk van een overhaast vertrek.

Zoals vele jaren later ... het volk uit Abrams lendenen ... niet weet hoe snel ze uit Egypte moeten vluchten.

Vreemdelingen en vluchtelingen.

Egypte is geen plaats voor een mens, die door God werd geroepen. Ga uit!

Op de roeping in een mensenleven ... volgt de bekering.

Voor Abram. Voor u, voor jou, voor mij!

Het gaat om geloof, om vertrouwen.

Op God en zijn beloften.

Van die God heb je toch al iets gemerkt in je leven?

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 27 augustus 1989

! Graag een mailtje als deze preek in een gemeente wordt gelezen. !